

ЗВІТ

директора комунального закладу «Централізована бібліотечна система Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» про діяльність закладу за 2023 рік

1. Інформація про заклад

Комунальний заклад «Централізована бібліотечна система Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» (далі – заклад) створений у результаті реорганізації відділу культури, спорту і туризму Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області шляхом виділення з його складу централізованої бібліотечної системи у комунальний заклад «Централізована бібліотечна система Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» на підставі рішення тридцять дев'ятої сесії Комсомольської міської ради Полтавської області п'ятого скликання від 23.09.2009 «Про реорганізацію міського відділу культури і туризму».

Заклад забезпечує реалізацію права громадян на бібліотечне обслуговування, забезпечення загальної доступності до інформації та культурних цінностей, що збираються і зберігаються в бібліотеках централізованої бібліотечної системи.

Метою діяльності протягом 2023 року було створення єдиного цілісного культурного та інформаційного простору, підвищення іміджу бібліотек і бібліотечних працівників та участь у волонтерському русі.

1.1. Аналіз основних показників роботи закладу за 2022 - 2023 роки

№ № з/п	Показники	Одиниця виміру	Фактичний показник за 2022 рік	Фактичний показник за 2023 рік	Темп приросту/ зменшення, %
1	Кількість користувачів	осіб	7 414	6 807	-8,2
2	Кількість книговидач	тис. примір.	121,6	94,4	-22,4
3	Кількість проведених заходів	один.	108	280	+159,3
4	Кількість проведених семінарів та тренінгів, в яких брали участь, вуличних акцій тощо	один.	30	35	+16,7
5	Кількість тематичних книжкових виставок та оглядів літератури	один.	755	898	+18,9
6	Кількість клубів за інтересами	один.	10	10	-

У 2023 році в порівнянні з 2022 роком простежується тенденція до зростання деяких показників.

1.2. Організація бібліотечного обслуговування

До складу закладу у 2023 році входили 9 бібліотек: центральна міська бібліотека, міська дитяча бібліотека і 7 бібліотек-філій: бібліотека-філія № 1 (м-н Піддубне), бібліотека-філія № 2 (с. Дмитрівка), бібліотека-філія № 3 (с. Кияшки), бібліотека-філія № 4 (с. Салівка), бібліотека-філія № 5 (с. Келеберда), бібліотека-філія № 6 (с. Григоро-Бригадирівка), бібліотека-філія № 7 (с. Солошине).

До Дня міста наші містяни отримали подарунок від міської влади – новий, сучасний відділ дитячої літератури. Тепер це інформаційний центр, в якому поєднуються розвиток, нові технології, комфорт та література. Це місце для поєднання спільного дозвілля батьків та дітей, а також місце, де діти можуть почуватися вільно, по-домашньому, граючи в настільні ігри та проводити час на диванчиках за переглядом книжок та журналів. Тут проводяться традиційні і інноваційні заходи. Але головне, що їх поєднує і дає позитивний результат, це те, що відділ дитячої літератури є центром спілкування, місцем, де можна із задоволенням, весело і змістовно провести вільний час, зібрати дітей для пошуку спільної відповіді на будь-яке запитання, об'єднати їх з метою отримання нових знань.

З настанням літніх канікул бібліотекарі продовжили обслуговування дітей та дорослих просто неба в бібліотечній альтанці «У книжок немає канікул», яка повернулась на свою традиційну локацію - у Парк культури та відпочинку. Читання книжок, ігри та майстер-класи робили зустрічі цікавими та змістовними і допомагали користувачам бібліотеки знайти розраду у важкий для країни час.

1.3. Зміст і організація роботи з користувачами

Протягом 2023 року бібліотеками закладу було обслуговано 6 807 користувачів, із них 554 внутрішньо переміщені особи. Кількість відвідувань становила 47 600, а книговидача – 94 400 примірників.

При бібліотеках закладу протягом звітного періоду продовжували працювати 10 клубів за інтересами: «Оберіг» (спільно з громадською організацією «Стимул» для людей з особливими потребами), 2 клуби «Орхідея», «Надвечір'я», «Пісенний калейдоскоп», «Рукодільниці», клуб оригамі «Мрія», літературна студія «Слово», «Фото-кухня» та клуб любителів настільних ігор «Develop with joy».

Під час війни особливий пріоритет має організація доступу до правдивих джерел інформації для користувачів закладу. Бібліотечні сайти та платформи у соціальних мережах продовжували активно використовуватись для поширення актуальних новин та боротьби з дезінформацією. На бібліотечних сторінках Facebook подавались перевірені, важливі інформаційні матеріали, такі як інструкції та рекомендації для жителів міста, списки офіційних джерел інформації, перелік актуальних чат-ботів та багато іншого. Також, задля промоції книги та читання, у 2023 році активно розміщувались публікації у Facebook на сторінках «Літературне намисто» центральної міської бібліотеки, «Завзяті читайлики» міської дитячої бібліотеки, у групі «Lib.Like.Love» та у блозі методично-бібліографічного відділу центральної міської бібліотеки БібліоЛясе.

Загалом за 2023 рік було розміщено більше ніж 1 800 публікацій у соціальних мережах. Кількість відвідувачів сторінки центральної міської бібліотеки збільшилась на 16% (кількість переглядів була понад 7 000). Продовжувались веб-проекти: «Особливі міста світу», «Розумний користувач», «Як пережити підлітковий вік», «Літератори online».

Співпраця із засобами масової інформації є важливою частиною рекламної та інформаційно-іміджевої політики бібліотек комунального закладу. У 2023 році продовжено роботу над проектом «Книжкова полиця» спільно з радіо «Кварцит» в ефірі радіостанції «UA: Радіо «Промінь». У рамках цього проекту протягом року жителям міста було представлено 39 нових книжок. За 2023 рік у газетах «Телеекспрес» та «Хроніки тижня» було надруковано 30 статей, присвячених діяльності закладу; на телебаченні «ГОК ТВ» вийшло 18 сюжетів про роботу бібліотек; на радіо прозвучали 22 репортажі про цікаві події у закладі.

Закладом видавались інформаційно-рекламні буклети про бібліотеку та її послуги: бібліографічні покажчики, бюлетень нових надходжень до бібліотек, рекомендаційні списки літератури, інформаційні листівки, пам'ятки та календарні плани проведення масових заходів. У 2023 році онлайн представлено: бібліографічний покажчик «Коперник українського слова» до 225-ї річниці від часу видання «Енеїди» І. П. Котляревського; буклети «Хроніка одного життя» до 90-річчя з часу створення роману «Марія» Уласа Самчука; «Співала, мов янгол» до 70-річчя з дня народження Квітки Цісик; «Батько національної школи» до 150-річчя від дня народження Івана Стешенка; «Інше лице вічності» до 95 років від часу видання роману Володимира Винниченка «Сонячна машина».

У 2023 році бібліотеки закладу продовжували нести свою почесну місію у формуванні ціннісних орієнтирів особистості й суспільства, у вихованні поваги до рідної мови та історії, підвищенню національної самосвідомості, сприянні відродженню національних традицій, культури, духовності, пробудженню інтересу до книги. Заклад традиційно проводив заходи з нагоди державних свят і пам'ятних дат в історії України у вигляді історичних хроноскопів, патріотичних годин, години-набату, години-спомину, героїчної хроніки, серед яких: «Велика злука – великі сподівання» до Дня Соборності України, «Лицарський подвиг юних українців» до Дня пам'яті Героїв Крут, «Єдині» до Дня Єднання України, «Я з Небесної Сотні» до Дня Героїв Небесної Сотні, «Добровольці – воїни світла» до Дня українського добровольця, «Конституція – фундамент суверенітету» до Дня Конституції України, «Гірчить Чорнобиль крізь віки» до Міжнародного дня пам'яті жертв радіаційних аварій та катастроф, «Збройні сили України – слава, гордість, міць землі» до Дня Збройних Сил України та ін.

Бібліотеки продовжують відзначати ювілейні дати, присвячені видатним діячам української культури. Серед проведеного варто відзначити літературне шанування «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття» до дня народження Тараса Шевченка, літературне знайомство «Грані творчості Олеса Гончара» до 105-річчя від дня народження письменника та ін.

У звітний період бібліотеки відзначили й календарні свята, зокрема Всесвітній день поезії, Всесвітній день книги й авторського права, День матері, День вишиванки, День рідної та День української мови такими заходами як

мовно-патріотичний калейдоскоп «В джерелах слова – души криниця», година доброти «В кожній дитині матінка єдина», квест «Мандрівка неймовірним світом книжок», літературна година «Поезія – краса життя земного» та ін.

Працівники закладу та користувачі долучилися до акції «Всеукраїнській радіодиктант національної єдності».

У літній період міська бібліотека розширила локацію проведення заходів. Так, до Міжнародного дня захисту дітей святково відкрили бібліотечну альтанку «У книжок немає канікул» розважально-ігровим шоу «Відпочивай і читай». У Парку культури та відпочинку бібліотекарі разом з казковими героями пані Літо та піратом Джеком забавляли дітлахів ребусами, літературними загадками й веселими завданнями на різних станціях: «Казкова», «Загадкова», «Болото», «Пантоміма», «Спортивна» та «Танцювальна».

До Міжнародного дня друзів проведено бібліопікнік «На сонячній галявині – нам круто і цікаво». Також проводились години веселою настрою, ігри-вікторини, бібліомікси, літературні віражі, екскурсії «Всі гості до нас», «Захоплені читанням», «Місце зустрічі – острів Всезнайка» та інші заходи для дітей з пришкільних таборів.

У 2023 році активно проводились соціокультурні та просвітницькі заходи в Культурному центрі центральної міської бібліотеки.

Відбулись творчі зустрічі з сучасними письменниками: Людмилою Охріменко з презентацією роману «Оскар», який визнано найкращим твором на воєнну тематику за версією міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»; Володимиром Шевченком, письменником, членом Національної спілки журналістів України, який презентував тритомне видання «Казки й легенди Пивихи»; Дмитром Зіненком, володарем 1-ї премії літературного конкурсу «Молода КороНація - 2022», з презентацією книги «Тайммен»; Дариною Гнатко, володаркою літературної відзнаки «Золоті письменники України»; Сергієм Коломійцем, дипломантом літературно-мистецької премії ім. Володимира Малика; Федором Чужею, лауреатом літературно-мистецької премії ім. Івана Нечуй-Левицького. У рамках проєкту Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка та ГО «Об'єднані надією» відбулась зустріч із циклу «Поетичні діалоги» за участю письменниці, журналістки, громадської діячки Вероніки Журавель та поета Олександра Лук'яненка. Дружина нашого письменника-земляка Аліна Ковпак урочисто презентувала книгу «Володимир Ковпак. Вибране».

Також проводились публічні лекції з мистецтвознавства доктора філософії в галузі філософії культури Володимира Погребного про найвидатніших художників світу, а саме: «Код да... Караваджо: як відчутти себе розумним перед художніми полотнами Відродження», «Ієронім Босх: людство між добром і злом» та «Леонардо да Вінчі: художник чи скоріше винахідник».

Щемливою, неймовірно доброю і важливою була прем'єра вистави-читання «Оскар і Рожева Пані» за однойменним твором видатного драматурга Еріка-Емманюеля Шмітта у виконанні артистів народного драматичного самодіяльного театру Палацу культури і творчості.

Проводились численні заходи на підтримку музичної та художньої творчості. Серед них музичні вечори композитора і піаніста Сергія Горюновича та композитора і гітариста Олександра Єруха.

Для покращення психо-емоційного стану містян проводились майстер-класи від майстрів студії живопису та кераміки м. Кременчука «Be Pottery». На прохання містян вже традиційними стали заняття з нейрографіки. Дуже сподобались жителям міста майстер-класи із виготовлення різдвяних прикрас та віночків. У Всесвітній день вишиванки для школярів проведено патріотичний майстер-клас з виготовлення оберегу «Ангелик» з ниток та фетру, до Міжнародного жіночого дня - «Жіночі прикраси власноруч» та ін. Майстрині клубу «Рукодільниці» провели майстер-клас з вишивки для вихованців Центру дитячої та юнацької творчості.

Демонструвались фільми фестивалі «Вечори польського кіно» та Мандрівного фестивалю документального кіно про права людини «Docudays UA».

Також у 2023 році відбулась презентація авторської настільної гри «33 нещастя», мета якої навчити молодших школярів правилам поведінки у критичних ситуаціях під час війни.

По-родинному тепло і затишно пройшов святковий захід до Всеукраїнського дня бібліотек та 55-річчя міської дитячої бібліотеки. Працівники відділу дитячої літератури отримали в подарунок від міської влади кондиціонер, ноутбук та багатофункціональний пристрій.

У 2023 році онлайн представлено мультимедійні презентації, зокрема: «Був красивий і гордий в юності і в високі свої літа» до 105-річчя від дня народження Олесья Гончара, «Підкорила серця мільйонів» до 130-річчя від дня народження Віри Холодної, «Добре робити історію важливіше, ніж гарно писати її» до 125-річчя від часу видання першого тому «Історії України-Руси» Михайла Грушевського, а також віртуальну вікторину «А буде те, що Бог нам дасть» до 225-ї річниці від часу видання «Енеїди» Івана Котляревського.

1.4. Робота з бібліотечними фондами

Основою роботи бібліотеки є її фонд, від складу якого залежить робота книгозбірні в цілому і в кожному напрямі окремо. За звітний рік бібліотеки комунального закладу «ЦБС» одержали 619 книг: 127 - в рамках книжкових грантів. 475 було подаровано нашими користувачами, 17 примірників надійшло з обмінного фонду Полтавської обласної бібліотеки.

1.5. Проектна діяльність

Протягом 2023 року заклад брав участь у таких проектах:

* центральна міська бібліотека м. Горішні Плавні потрапила до числа переможців проекту «Книжкові гранти для бібліотек України» і отримала 107 нових книг українських видавництв на суму 30 000 грн у рамках спільної акції Української асоціації видавництв та книготорговців і Благодійного фонду «Бібліотечна країна» за фінансової підтримки письменників та книготорговців Helping Ukranian Books and Booksellers, Канадсько-Української Фундації та Українського національного об'єднання Квебека.

За результатами програми Центральна міська бібліотека м. Горішні Плавні разом з 30 публічними бібліотеками України була обрана з 975 поданих заяв претендентів;

- в межах пілотного проекту «Польська полиця в Україні», який ініціювали Міністерство культури та національної спадщини Польщі та Міністерство культури та інформаційної політики України, центральна міська бібліотека отримала у фонд 20 книг польських авторів у перекладі українською мовою. Твори класичної та сучасної літератури для дорослих та молодших читачів вже доступні для читачів на абонементі, які покращать знання читачів про Польщу, її культуру та історію.

Працівники закладу активно займалися самоосвітою та підвищенням професійного рівня, навчалися цифровій грамотності онлайн на платформі «Дія. Цифрова освіта», вивчали курси «Основи кібергігієни», «Обережно! Кібершахраї», «Безбар'єрна грамотність», «Вебдоступність» та ін.

1.6. Автоматизація бібліотек

Автоматизація бібліотечних процесів та створення можливостей доступу користувачів до інформації в усіх її сучасних формах є однією з нагальних проблем бібліотек у сучасному суспільстві. Усі бібліотекарі закладу продовжували працювати над створенням електронного каталогу. На сьогодні зроблено 20,6 тис. записів.

1.7. Волонтерська діяльність

У 2023 році працівники центральної міської бібліотеки продовжували надавати допомогу військовим та внутрішньо переміщеним особам у Гуманітарному координаційному центрі. Разом з працівниками відділу культури, спорту і туризму вони збирали та відправляли на фронт гуманітарну допомогу, інформували та консультували внутрішньо переміщених осіб з різних нагальних питань. Майстрині клубу «Рукодільниці», який діє при центральній міській бібліотеці, сплели і відправили нашим захисникам більше 250 пар носків. Бібліотекарі філій продовжували готувати їжу, плести маскувальні сітки для Збройних сил України, тобто робили усе, щоб наблизити перемогу.

2. Стан фінансування та виконання програми по закладу

Програма	Затверджено на 2022 рік, тис. грн			Виконано за 2022 рік, тис. грн			% виконання	
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд
Бібліотеки	5 538,8	-	5 538,8	4 655,5	-	4 655,5	84,1	-

Програма	Затверджено на 2023 рік, тис. грн			Виконано за 2023 рік, тис. грн			% виконання		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	разом
Бібліотеки	4 721,1	140,1	4 861,2	4 268,3	140,1	4 408,4	90,4	100	90,7

Всього із бюджету Горішньоплавнівської міської територіальної громади у 2022 році виділено 5 538,8 тис. грн, використано 4 655,5 тис. грн.

У 2023 році виділено 4 861,2 тис. грн, що на 677,6 тис. грн (на 12%) менше, ніж у 2022 році, використано 4 408,4 тис. грн, у тому числі:

- фонд оплати праці – 3 444,8 тис. грн;
- комунальні послуги – 552,5 тис. грн;
- придбання запасів та інших необоротних матеріальних активів – 159,1 тис. грн;
- послуги (крім комунальних) – 81,3 тис. грн;
- екологічний податок – 0,6 тис. грн;
- проведення культурно-мистецьких заходів – 30,0 тис. грн;
- спеціальний фонд використано – 140,1 тис. грн – на придбання основних засобів.

У 2023 році виконання програми склало 90,7% внаслідок економії фонду оплати праці за рахунок вільних вакансій та відпусток без збереження заробітної плати, а також за рахунок економії послуг з постачання теплової енергії через зменшення площі орендованого приміщення (проспект Героїв Дніпра, 40) та зменшення фактичного споживання теплової енергії у зв'язку з погодними умовами.

Придбання основних засобів

У 2023 році закладом було придбано основних засобів та інших необоротних матеріальних активів на загальну суму 227,2 тис. грн із них:

- кондиціонер (1 шт.) для відділу дитячої літератури – 36,1 тис. грн;
- меблі для відділу дитячої літератури (диван, стільці, пуфи) – 35,4 тис. грн;
- бульбашкова панель для відділу дитячої літератури – 11,0 тис. грн;
- ноутбук та багатофункціональний пристрій – 38,0 тис. грн;
- музичне обладнання для Культурного центру – 26,0 тис. грн;
- телевізор для Культурного центру – 66,0 тис. грн;
- кріплення до телевізору для Культурного центру 2,0 тис. грн;
- обігрівачі масляні (3 шт.) – 9,8 тис. грн;
- вентилятори підлогові (2 шт.) – 2,9 тис. грн.

У 2023 році за кошти Благодійного фонду «Полтавського ГЗК» був проведений ремонт у відділі дитячої літератури на загальну суму 1 059 618,91 грн.

Аналіз використання енергетичних ресурсів

№ з/п	Назва паливно-енергетичного ресурсу	Од. виміру	2022 р.		2023 р.	
			Ліміт	Факт	Ліміт	Факт
1.	Холодна вода	м ³	220	217	195	176
2.	Теплова енергія	Гкал	163	145	155	120
3.	Електрична енергія	кВт	2 000	1 196	2 000	512

Перевищень лімітів по витратах на теплову енергію, по холодній воді та електричній енергії в натуральному вимірі не відбулося.

Фактичне зменшення електричної енергії у 2023 році в порівнянні з 2022 роком на 57,2% відбулось внаслідок зменшення фактичного споживання електричної енергії у філії №6 (с. Григоро-Бригадирівка) у зв'язку зі звільненням працівника.

3. Аналіз заробітної плати та кількості штатних одиниць

Станом на 01.01.2024 у закладі затверджена 21,75 штатна посада. Із них вакантні посади: 1,0 ставка прибиральник службових приміщень, 0,5 ставки адміністратора системи, 0,5 ставки бібліотекаря.

Середня заробітна плата у закладі за 2023 рік склала 9 750 грн, що на 3,7% більше ніж за 2022 рік (за 2022 рік складала 9 398 грн).

4. Проблемні питання

- бажана часткова реконструкція опалювальної системи центральної міської бібліотеки;
- бажане подальше поповнення бібліотечних фондів новою літературою.

**Директор комунального закладу
«Централізована бібліотечна система
Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської області»**

Олена ДУДКО